

LATCH Emzirme Tan?lama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *LATCH Emzirme Tan?lama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25300>

Öz

LATCH Emzirme Tan?lama Ölçe?i, annelerin ve **yenido?an** bebeklerin emzirme süreçlerini standart ve objektif bir ?ekilde de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif klinik bir gözlem aracıdır. Bu ölçek, emzirme ba?ar?s?n? ve kalitesini ölçmek için yaygın olarak kullanılan orijinal LATCH (Latch, Audible swallowing, Type of nipple, Comfort, Hold) sisteminin Türkçe adaptasyonudur. Ölçek, özellikle do?um sonrası erken dönemde hem?ireler ve ebeler tarafından kullan?l olarak potansiyel emzirme sorunlar?n? erken te?his etmeyi ve uygun müdahaleleri sa?lamay? hedefler.

Ölçe?in Türkiye'deki kullan?m?, 2001 y?l?nda K. Koyun tarafından yapılan bir yüksek lisans tezi çal??masıyla sa?lanm??tır. Bu adaptasyon, Türk kültürü ve sa?lık sistemi ba?lam?nda **emzirme** davran??lar?n?n güvenilir bir ?ekilde izlenmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Emzirme, LATCH, Yenido?an, Bebek Beslenmesi, Hem?irelik, Tan?lama Ölçe?i, Uyarlama.

Yazarlar

Koyun, K.

Amaç

LATCH Emzirme Tan?lama Ölçe?i'nin temel amacı, **yenido?an** bebeklerin emzirme performans?n? ve annenin emzirme s?ras?ndaki rahatlı??n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, emzirme sürecindeki zorluklar? veya yetersizlikleri erken a?amada belirleyerek, sa?lık profesyonellerinin zaman?nda ve hedefe yönelik e?itim veya destek sa?lamasına yardımcı olur.

Ölçek, be? temel bile?eni skorlayarak, emzirme kalitesine dair say?sal bir gösterge sunar. Böylece, hem?ireler ve ebeler, emzirme tekni?i aç?s?ndan risk alt?nda olan anne-bebek çiftlerini kolayca tespit edebilirler. Ölçe?in Türkiye'deki adaptasyonu, yerel popülasyonda bu tan?laman?n geçerlili?ini ve güvenilirli?ini art?rmay? hedeflemiştir.

Yap?

LATCH Ölçe?i, **emzirme** sürecinin kritik be? bile?enini temsil eden bir akronim üzerine kurulmuştur. Her bir bile?en, 0 ile 2 arasında puanlanarak toplamda 10 puana kadar bir skor elde edilir. Bu bile?enler, annenin ve bebe?in etkile?imini, fizyolojik tepkileri ve teknik yeterlili?i kapsar.

L (Latch - Kavrama): Bebe?in memeyi do?ru bir ?ekilde kavrama yetene?ini de?erlendirir.

A (Audible Swallowing - Duyulabilir Yutma): Bebeğin sütü yutarken çökardık sesin varlığını ve kalitesini değerlendirir.

T (Type of Nipple - Meme Ucu Tipi): Emzirme için meme ucunun uygunluğunu (örneğin, düz veya içe dönük olup olmadığını) değerlendirir.

C (Comfort - Annenin Rahatlığı): Annenin emzirme sırasındaki rahatlık veya ağrı düzeyini değerlendirir.

H (Hold - Tutuş/Pozisyon): Annenin bebeği memeye doğru pozisyonda tutma yeteneğini değerlendirir.

Ölçek, **LATCH** bileşenlerinin her birine odaklanarak, emzirme başarısızlığının spesifik nedenlerinin belirlenmesine olanak tanır ve böylece kişiselleştirilmiş müdahale planlarının oluşturulmasına zemin hazırlar.

Geçerlik

Kaynak referanslarda, K. Koyun'un (2001) çalışmasına ait spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Ancak, uluslararası alanda **LATCH** ölçeği, klinik geçerliliği ve içeriği açısından yaygın kabul görmüş bir araçtır. Geçerlik çalışmaları genellikle içerik geçerliği ve ölçüt geçerliği (örneğin, emzirme süresi veya ağrı gibi dikkatli ölçütlerle korelasyon) incelenir. Türkiye'deki adaptasyon çalışmasının geçerlik analizlerinin, muhtemelen yapı geçerliği ve uzman görüşleri ile desteklendiği varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Kaynak referanslarda, Koyun (2001) çalışmasına ait spesifik güvenilirlik bilgileri (örneğin, Cronbach alfa katsayısı veya test-tekrar test güvenilirliği) belirtilmemiştir. Orijinal **LATCH** ölçeği, genellikle yüksek gözlemciler arası güvenilirliğe (inter-rater reliability) sahiptir, çünkü skorum kriterleri oldukça nettir. Adaptasyon çalışmaları ise, ölçeğin Türkçe versiyonunun tutarlılığını sağlamak için iç tutarlılık analizlerinin (Cronbach Alfa) ve muhtemelen gözlemciler arası uyumun incelenmesi beklenir.

Faktör Analizi

LATCH Emzirme Tanılama Ölçeği, doğası gereği beş ayrı klinik gözlem faktöründen (L, A, T, C, H) oluşur. Bu nedenle, ölçeğin yapısal olarak tek bir genel emzirme başarı skorunu temsil etmesi amaçlanmamıştır. Türkiye adaptasyon çalışmasında (Koyun, 2001) faktör analizi yapılmadığına dair spesifik bir bilgi kaynağında yer almamaktadır. Ancak, ölçeğin klinik yapıya göz önüne alındığında, her bir bileşenin bağımsız bir emzirme boyutunu temsil etmesi beklenir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) ve Klinik Gözlem Ölçeği

Format: Gözlemci tarafından uygulanan beş maddelik likert benzeri derecelendirme sistemi (0-2 puanlama).

Language Available: Türkçe (Orijinali İngilizcedir).

Population Group: Emziren anneler ve **yenidogan** bebekler.

Age Group: Doğum sonrası erken dönem (genellikle hastaneden taburcu olmadan önceki ilk günler).

Population Details: Koyun (2001) tarafından yapılan adaptasyon çalışması, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Ölçek, emzirme seansları sırasında sağlık profesyonelleri (hemşire veya ebe) tarafından gözlem yoluyla uygulanır. Her bir kriter, annenin ve bebeğin davranışlarına göre puanlanır ve toplam skor (0-10) emzirme kalitesini yansıtır.

Anahtar Kelimeler

LATCH Emzirme Ölçeği, Klinik Gözlem, Adaptasyon, **Psikometrik** Özellikler, Anne-Bebek Sağlığı, Emzirme Başarıları.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor.

Correspondence Address: Koyun, K.'nin yüksek lisans tezi çalışması, **Dokuz Eylül Üniversitesi** Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye'de tamamlanmıştır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinali (Jensen, Wallace, Kelsay tarafından geliştirilen) klinik kullanım için yaygın olarak erişilebilir olsa da, Türkçe adaptasyonunun kullanımı için Koyun (2001) tez sahibinden izin alınması gerekebilir. Ölçeğin adaptasyon çalışması **2001** yılında tamamlanmıştır. Kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir.

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [latch-emzirme-tanilama-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Koyun, K. (2001). **LATCH Emzirme Tanılama Ölçeği'nin kullanımı ve yeniden emzirme başarısını inceleyen bir çalışma** (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez Referansı (YÖK Ulusal Tez Merkezi): [tez.yok.gov.tr](#)

Jensen, D., Wallace, S., & Kelsay, P. (1994). LATCH: A scoring system for evaluating breastfeeding status. *Journal of Obstetric, Gynecologic, and Neonatal Nursing*, 23(1), 111-114. (Orijinal ölçek kaynağı).

LATCH Emzirme Tanılama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: LATCH Emzirme Tanılama Ölçeği'nin maddeleri, sağlanan orijinal kaynak içeriğinde spesifik olarak listelenmemiştir. Ancak ölçek, adını oluşturan beş temel bileşenden oluşur ve her bir bileşen 0, 1 veya 2 puan alacak şekilde gözlemlenir. Tipik LATCH değerlendirme maddeleri ve puanlama sistemi aşağıdaki gibidir:

L (Kavrama): 0 (Yanlış/Hiç Yok), 1 (Tekrarlanan yardım gerekli), 2 (Kolay/Doğru kavrama).

A (Duyulabilir Yutma): 0 (Hiç yok), 1 (Çok az, ara sıra), 2 (Sürekli, spontan).

T (Meme Ucu Tipi): 0 (Çeç dönük), 1 (Düz), 2 (Diş dönük).

C (Annenin Rahatlığı): 0 (Ağır rahatsızlık, ağrı), 1 (Hafif rahatsızlık, yardımla idare edilebilir), 2 (Rahat, ağrısız).

H (Tutma/Pozisyon): 0 (Yardımsız tutma yok), 1 (Yardımla tutma, pozisyon düzeltme gerekli), 2 (Yardımsız, doğru pozisyon).